

Preadvies
van de
Adviescommissie Strafrecht
inzake
het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden

Inleiding

Het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden strekt ter uitvoering van de nieuwe Wet identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden.

Het besluit regelt onder meer:

- welke gegevens worden vastgelegd in de Strafrechtsketendatabank;
- wie toegang heeft tot die databank;
- wanneer die gegevens worden verwijderd;
- wie daartoe welke opdrachten/handelingen moet verrichten;
- hoe lang de gegevens worden bewaard, in geval ze niet moeten worden verwijderd.

De materie is daarmee tamelijk technisch, maar niet beleidsvrij.

De adviescommissie is positief gestemd over de volgende aspecten:

- a. Voorgeschreven wordt dat elke verstrekking of raadpleging van de databank wordt “gelogd”: bij iedere verstrekking van gegevens wordt aantekening gehouden van de datum van de verstrekking, de identiteit van de verzoeker en de aard van de verstrekte gegevens. In geval een gemachtigde gebruiker de databank benadert, geldt dat bij iedere geautomatiseerde verwerking aantekening wordt gehouden van de datum van de verwerking en de identiteit van de gemachtigde functionaris. Dat lijkt een nuttige anti-misbruikbepaling.
- b. Voorts trof de adviescommissie positief dat in het geval een persoon “niet langer als verdachte kan worden aangemerkt” de meeste gegevens - inclusief de foto's en de vingerafdrukken - worden verwijderd. Vrijspraak, sepot, OVAR en transactie hebben allemaal dit effect. Dat is een bevredigend regime.
- c. Voor wat betreft de bewaringstermijn van gegevens na een veroordeling kan altijd worden getwist: die termijnen zijn immers altijd min of meer arbitrair. Van belang is echter wel, dat in de bewaringstermijnen wordt gedifferentieerd naar de ernst van de feiten.

Artikel 7 lid 4 Besluit

De adviescommissie heeft echter bezwaren tegen het vierde lid van artikel 7, dat luidt:

4. In afwijking van het eerste tot en met derde lid worden gegevens van verdachten en veroordeelden wegens misdrijven als bedoeld in de artikelen 240b tot en met 250 van het Wetboek van Strafrecht na tachtig jaar vernietigd.

De achtergrond voor deze uitzonderlijk lange bewaartermijn is niet onmiddellijk inzichtelijk en is in de Toelichting dan ook ten onrechte zonder toelichting gebleven.

Het is niet begrijpelijk, dat bijvoorbeeld na een opgedrongen tongzoen – op de voet van art. 242 Sr te kwalificeren als verkrachting – een bewaartermijn van 80 jaar zou moeten gelden, terwijl na bijvoorbeeld een veroordeling wegens een levensdelict de bewaartermijn in het algemeen “slechts” 30 jaar bedraagt. Overigens zou zonder de bijzondere bepaling van art. 7 lid 4 de bewaartermijn na een opgedrongen tongzoen ook 30 jaar bedragen. Dat lijkt voldoende.

Voorts wordt ten onrechte geen uitsluitel gegeven wat de bewaartermijn is bij het overlijden van de verdachte of veroordeelde. Dit lijkt er op te duiden dat art. 7 lid 4 van het Besluit een late – en niet zeer doordachte – toevoeging is.

De onbegrijpelijke disproportionaliteit die uit het gegeven voorbeeld blijkt, alsmede de onvoldragenheid van de bepaling, brengt de ACS ertoe te adviseren art. 7 lid 4 van het Besluit te schrappen.

Artikel 7 lid 1 sub a en b Besluit

Voorts stelt de adviescommissie een redactionele wijziging van artikel 7 lid 1 sub a en b van het Besluit voor ten aanzien van de formulering van het aanvangsmoment van de bewaartermijn. Artikel 7 lid 1 sub a [respectievelijk sub b] omschrijft het aanvangsmoment van de bewaringstermijn, voor zover hier relevant, als *“dertig [resp. twintig] twintig jaar nadat een einduitspraak ... is gedaan ... en in het kader van het misdrijf de gegevens zijn verwerkt ...”*

Gelet op de systematiek van de Wet en het Besluit is het de bedoeling dat de bewaartermijn als hoofdregel aanvangt op het moment dat een einduitspraak is gedaan. Dat strookt met het gegeven dat de in artikel 2 van het Besluit genoemde gegevens van de *verdachte* bij politie en justitie al bekend zijn vóórdat de einduitspraak wordt gedaan en dus ook al vóór de einduitspraak feitelijk in de SKN-databank zullen worden opgenomen.

De hierboven onderstreepte passage heeft dan ook slechts betrekking op die gevallen waarin de gegevens ten tijde van de einduitspraak nog niet zijn afgenomen c.q. ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft dan de gevallen waarin de Wet identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden in het kader van te stellen voorwaarden de mogelijkheid biedt om ná de einduitspraak van *veroordeelden* alsnog gegevens af te nemen en te verwerken. Aan de veroordeelde kan dan als voorwaarde worden gesteld dat deze zijn medewerking verleent aan het afnemen c.q. verstrekken van die gegevens (dit is onder de Wet mogelijk bij een voorwaardelijke veroordeling (14a jo 14c en 77z jo 77x), voorwaardelijke invrijheidstelling (15a), voorwaardelijke tbs (38), voorwaardelijke beëindiging dwangverpleging (38g) en voorwaardelijke ISD (38p).

Alleen in deze laatstgenoemde gevallen is het redelijk de aanvang van de bewaartermijn te laten afhangen van het moment waarop de veroordeelde aan de opgelegde voorwaarde heeft voldaan en de gegevens in het kader van het betreffende misdrijf in de SKN-databank zijn verwerkt.

Door gebruik van het woordje “en” in de voorgestelde tekst van artikel 7 lid 1 sub a en b van het Besluit wordt nu de mogelijkheid geschapen, althans in elk geval de onterechte suggestie gewekt, dat ook in die gevallen waarin de betreffende gegevens van *verdachten* ten tijde van de einduitspraak al wel beschikbaar zijn, maar, bijvoorbeeld door slordigheid nog niet in de SKN-databank zijn verwerkt, het aanvangsmoment van de bewaartermijn toch begint op het moment dat die gegevens alsnog feitelijk in de SKN-databank zijn verwerkt en niet op het (eerdere) moment van de einduitspraak. Dat brengt een feitelijke verlenging van de bewaartermijn voor die verdachten mee en “beloont” bovendien slordig werken van de autoriteiten.

Belangrijk voordeel van het moment van een einduitspraak als aanvangsmoment is bovendien dat dit moment ook voor betrokkene betrekkelijk gemakkelijk is vast te stellen. Dat is niet het geval bij het moment van verwerking in het SKN-databank.

De ACS adviseert dan ook om het bedoelde woordje “en” te schrappen en te vervangen door de woorden *“of, ingeval de gegevens zijn afgenomen of verkregen in het kader van een aan de veroordeelde opgelegde voorwaarde, nadat”*.

Artikel 7 lid 1 sub a en b van het Besluit komt dan als volgt te luiden:

“1. De gegevens, bedoeld in artikel 2, van verdachten en veroordeelden wegens misdrijven worden vernietigd:

a. dertig jaar nadat een einduitspraak als bedoeld in de artikelen 351 en 352 van het Wetboek van Strafvordering is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van zes jaar of meer is gesteld *of, ingeval de gegevens zijn afgenomen of verkregen in het kader van een aan de veroordeelde opgelegde voorwaarde, nadat* in het kader van het misdrijf de gegevens zijn verwerkt of nadat een strafbeschikking wegens het misdrijf volledig ten uitvoer is gelegd, dan wel twintig jaar na het overlijden van betrokkene,

b. twintig jaar nadat een einduitspraak als bedoeld in de artikelen 351 en 352 van het Wetboek van Strafvordering is gedaan in verband met een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van minder dan zes jaar is gesteld *of, ingeval de gegevens zijn afgenomen of verkregen in het kader van een aan de veroordeelde opgelegde voorwaarde, nadat* in het kader van het misdrijf de gegevens zijn verwerkt of nadat een strafbeschikking wegens het misdrijf volledig ten uitvoer is gelegd, dan wel twaalf jaar na het overlijden van betrokkene, of”

Redactionele onvolkomenheid

Tenslotte wijst de ACS op een redactionele onvolkomenheid. Het voorgestelde artikel 4 van het Besluit kent nu twee tweede leden. Dat zal niet de bedoeling zijn geweest. Gelet op de redactie van lid 3 is hier sprake van een typefout en dient het tweede cijfer "2" te vervallen.

Rotterdam, 14 januari 2009

Adviescommissie Strafrecht
Mr. T.N.B.M. Spronken, voorzitter,
namens deze, mr. R. Hoogendoorn, secretaris